

Ecoscan Boerhaavelaan Zoetermeer

Onderzoek naar beschermde natuurwaarden

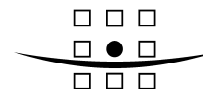
Breevast B.V.

26 april 2011

Definitief rapport

9W6866

A COMPANY OF

ROYAL HASKONING

HASKONING NEDERLAND B.V.
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Entrada 301
Postbus 94241
1090 GE Amsterdam
+31 (0)20 569 77 00 Telefoon
dfa Fax
info@amsterdam.royalhaskoning.com E-mail
www.royalhaskoning.com Internet
Arnhem 09122561 KvK

Documenttitel	Ecscan Boerhaavelaan Zoetermeer
	Onderzoek naar beschermde natuurwaarden
Verkorte documenttitel	Ecscan Zoetermeer
Status	Definitief Rapport
Datum	26 april 2011
Projectnaam	
Projectnummer	9W6866
Opdrachtgever	Breevast B.V.
Referentie	9W6866/R00001/904848/Amst

Auteur(s)	C.W. Kuijsten
Collegiale toets	J. Groenendijk
Datum/paraaf	26-04-2011
Vrijgegeven door	F. Jorna
Datum/paraaf	26-04-2011

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Leeswijzer	1
2 JURIDISCH KADER	2
2.1 Flora- en faunawet	2
2.1.1 Beschermingscategorieën en verbodsbepalingen	2
2.1.2 Beoordelingskader Flora- en faunawet	3
3 WERKWIJZE	8
4 GEBIEDSBESCHRIJVING	9
5 GEPLANDE INGREEP	11
5.1 Toekomstige inrichting	11
5.2 Geplande werkzaamheden	12
6 RESULTATEN	13
6.1 Bureaustudie	13
6.2 Veldbezoek	13
6.3 Resultaten	13
6.3.1 Vaatplanten	13
6.3.2 Zoogdieren	15
6.3.3 Amfibieën	19
6.3.4 Reptielen	19
6.3.5 Vissen	19
6.3.6 Vogels	20
6.3.7 Vlinders, libellen en andere ongewervelden	20
6.4 Conclusie	20
7 EFFECTEN	22
7.1 Beschrijving van de effecten	22
7.2 Effecten op beschermde soorten	22
7.2.1 Vaatplanten	22
7.2.2 Zoogdieren	22
7.2.3 Vogels	23
7.2.4 Amfibieën	23
7.2.5 Vissen	23
7.2.6 Reptielen en ongewervelden	23

8	CONCLUSIE	24
8.1	Aanwezige beschermde soorten	24
8.2	Mogelijke effecten en mitigatie	24
8.2.1	Vleermuizen	24
8.2.2	Broedvogels	24
8.2.3	Vissen	24
8.3	Aanbevelingen	25
8.4	Ontheffingplicht	25
9	BRONNEN	26

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Reshape Properties is voornemens om langs de Boerhaavelaan in Zoetermeer een bestaand kantorenpark te herontwikkelen. In de huidige situatie bestaat het park uit kantoorcomplexen, parkeerplaatsen, een grasveld, enkele waterpartijen omringt door opgaande bomen en struweel. Momenteel wordt bezien of in het gebied een verdichting plaats kan gaan vinden van kantoren en woningen. In het kader van het project wordt momenteel een aanmeldingsnotitie MER opgesteld en is een wijziging in het bestemmingsplan nodig; dit laatste is echter naar verwachting in het najaar aan de orde.

In 2004 heeft Royal Haskoning een ecoscan opgesteld voor hetzelfde gebied. Onderzoek van meer dan 5 jaar oud wordt door bevoegd gezag als verouderd beschouwd; natuurwaarden kunnen zich immers ontwikkelen. Daarnaast is de werkwijze van bevoegd gezag (EL&I) m.b.t. de Flora- en faunawet intussen sterk veranderd. De lijst van beschermde soorten is gewijzigd en EL&I hanteert een andere definitie van verblijfplaatsen van soorten. Om deze redenen is het nodig gebleken de ecoscan opnieuw uit te voeren, resulterend in deze rapportage.

Uit het plan wordt duidelijk dat er één groot gebouw gesloopt gaat worden en waarschijnlijk een groot aantal bomen gekapt gaat worden. Ook worden enkele watergangen vergraven (tenminste de oeverzones).

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het wettelijke kader met betrekking tot het project besproken. Hierbij is de Flora- en Faunawet van toepassing. In hoofdstuk 3 komt de werkwijze aan de orde, waarna in hoofdstuk 4 een beschrijving van het plangebied volgt. In hoofdstuk 5 wordt de geplande ingreep besproken. In hoofdstuk 6 worden de resultaten van de bureaustudie en het veldbezoek ten aanzien van de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten besproken en in hoofdstuk 7 de effecten van de ingreep op deze soorten. Het rapport eindigt met hoofdstuk 8, de conclusie.

2 JURIDISCH KADER

Natuur in Nederland is beschermd door de aanwijzing van beschermde gebieden: Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten. Daarnaast is een groot aantal soorten beschermd door de Flora- en faunawet. Omdat in de omgeving van het plangebied geen beschermde gebieden liggen, is voor deze ecoscan gebiedsbescherming niet aan de orde en is alleen de Flora- en faunawet van toepassing. In de volgende paragrafen wordt het juridisch kader m.b.t. de Flora- en faunawet geschetst.

2.1 Flora- en faunawet

2.1.1 Beschermingscategorieën en verbodsbepalingen

Inleiding

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van planten en dieren in Nederland door middel van een aantal verbodsbepalingen (zie Tabel 2.1). In de wet zijn soorten opgenomen die op landelijk dan wel op Europees niveau zeldzaam en/ of bedreigd zijn of worden. De Flora- en faunawet beoogt niet het in stand houden van een statische populatiegrootte, maar wel het functioneren van de betreffende populatie. Zo kan in sommige gevallen ook met een kleiner aantal individuen de populatie duurzaam blijven voortbestaan. Dit is onder andere afhankelijk van de talrijkheid van de soort, maar ook van zijn flexibiliteit om andere gebieden te bereiken en te koloniseren.

Zorgplicht

In de eerste plaats geldt voor alle inheemse planten- en diersoorten, beschermd of niet, de zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

Beschermingscategorieën

Op 23 februari 2005 is de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) Artikel 75 in werking getreden, waarmee drie beschermingsregimes zijn vastgesteld. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën. Bijlage 2 geeft een compleet overzicht van de beschermde soorten verdeeld over de drie beschermingsregimes; dit zijn de zogenaamde tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet. In dit hoofdstuk zal meerdere malen worden verwezen naar deze tabellen.

De beschermde soorten van tabel 1 zijn soorten die in Nederland algemeen voorkomen. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, waaronder de geplande werkzaamheden vallen, geldt een algemene vrijstelling en is geen ontheffing nodig. Voor deze soorten is er geen noodzaak voor inventarisaties. Soorten van tabel 2 en 3 zijn strenger beschermd. Voor deze soorten geldt een ontheffingsplicht bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Bij het afwegingskader is informatie over de verspreiding van de betreffende soort noodzakelijk.

Voor de soorten, genoemd in tabel 2 van de Flora- en faunawet, is een “lichte toets noodzakelijk”. In de lichte toets moet er voor worden gezorgd dat de gunstige staat van instandhouding wordt gegarandeerd en de activiteit moet een redelijk doel dienen.

Voor soorten genoemd in tabel 3 geldt een “uitgebreide toets”. Er mag hierin geen andere bevredigende oplossing zijn voor de geplande activiteit, de gunstige staat van instandhouding dient te worden gewaarborgd en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. De gunstige staat van instandhouding van soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn dient lokaal beoordeeld te worden. Voor de overige soorten uit tabel 3 is de landelijke populatie van belang.

Tabel 2.1: Relevante verbodsbepalingen Flora- en faunawet.

Artikel 2 (zorgplicht)	1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover dat in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan temaken.
Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
Artikel 12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
Artikel 13	Het is verboden planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort, ..., te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, ..., binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.

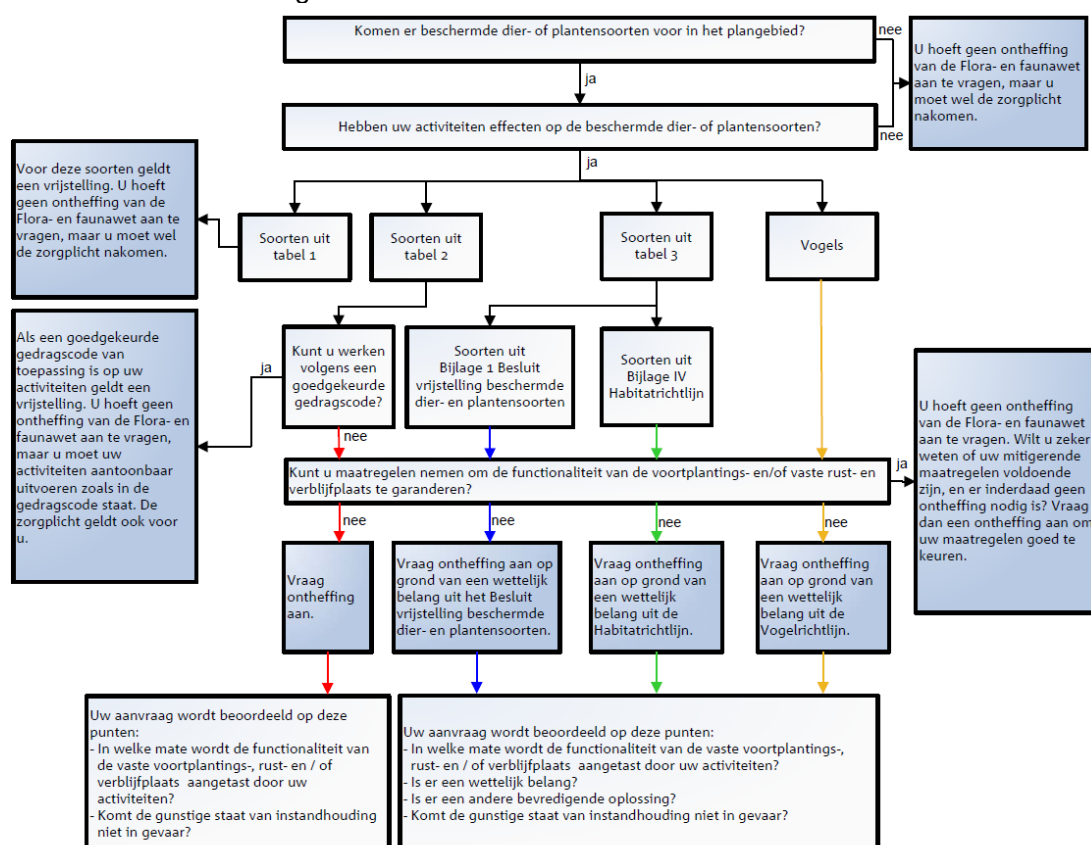
2.1.2 Beoordelingskader Flora- en faunawet

Het stroomschema in Figuur 2.1 geeft weer, welke stappen er doorlopen dienen te worden om vast te stellen of er een bij het uitvoeren van de werkzaamheden verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor een ontheffing dient te worden aangevraagd. Indien er beschermde soorten van de tabellen 2 of 3 aanwezig zijn in het plangebied en de activiteiten een mogelijk negatief effect hebben op de gunstige staat van instandhouding, dient te worden vastgesteld of het project kan worden uitgevoerd, waarbij een overtreding van de Flora- en faunawet wordt voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen. Zo ja, dan is geen ontheffing ex art 75c nodig.

Kan er ondanks het treffen van voorzorgsmaatregelen niet worden uitgesloten dat er effecten op de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten optreden, dan geeft het stroomschema van figuur 3.1 de te doorlopen stappen weer. Afhankelijk van de 'zwaarte' van de te beschermen soort en de impact van het initiatief op de staat van instandhouding, aanwezigheid van een goedgekeurde gedragscode, zijn er verschillende opties mogelijk. Indien de uitkomst is dat er een ontheffing nodig is, dan is een belangrijk beoordelingscriterium in hoeverre de 'functionaliteit' voor een specifiek soort intact blijft. Vogels nemen een bijzondere plaats in de FFW, zij worden in deze paragraaf afzonderlijk behandeld.

Mitigerende maatregelen

Het is mogelijk om een overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen door, vóórdat de werkzaamheden van start gaan, voorzorgsmaatregelen te treffen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort. Het betreft de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten. Mitigerende maatregelen zijn gericht op het voorkómen van de negatieve gevolgen van een activiteit. Dit moet gebeuren binnen het plangebied en voor de soorten die daar vòòrkomen. Het dient te worden voorkomen dat de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort wordt aangetast.

Figuur 2.1: Stroomschema van de stappen, die doorlopen dienen te worden om vast te stellen of er een ontheffingsplicht is voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Bron: LNV, 2009.

Er zijn 10 punten die kunnen worden gebruikt ter ondersteuning van de vraag of de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de betreffende soort behouden blijft door het nemen van mitigerende maatregelen (LNV, 2009):

- 1) De plek of het gebied wordt met een zekere mate van bestendigheid gebruikt. Er is geen sprake van incidenteel gebruik, maar van een vaste rust- en verblijfplaats;
- 2) De plek of het gebied blijft voorzien in alles wat nodig is voor een specifiek individueel dier in dat gebied en voor alle exemplaren van de populatie ter plekke, om succesvol te kunnen voortplanten of om te kunnen rusten;
- 3) Er is op geen enkel moment, ook niet tijdelijk, een achteruitgang van de ecologische functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats. De diverse functies die een gebied heeft dienen behouden te blijven;
- 4) Door mitigerende maatregelen worden negatieve effecten uitgesloten. Dit kunnen negatieve effecten zijn op zowel de kwaliteit als de kwantiteit van functies in het gebied;
- 5) Mitigerende maatregelen zijn preventief. Dit houdt dus in dat in voorkomende gevallen de mitigatie niet alleen al aanwezig is, maar ook functioneert;
- 6) Mitigerende maatregelen moeten leiden tot een verbetering of behoud van de ecologische functionaliteit van het gebied (kwantitatief/kwalitatief) voor de betreffende soort;
- 7) Het positieve effect van mitigatie geeft in evenredige mate ruimte voor de negatieve effecten van de ingreep. De duurzame ecologische functionaliteit mag op geen enkel moment slechter worden;
- 8) Het succes van mitigerende maatregelen moet met een hoge mate van zekerheid vóór vaststaan en wordt beoordeeld aan de hand van ecologische criteria;
- 9) De staat van instandhouding en de zeldzaamheid van een diersoort zijn van belang bij het treffen van mitigerende maatregelen;
- 10) De controle op het effect van de maatregelen is een onderdeel van het ecologisch werkprotocol.

Indien er voor het uitvoeren van mitigerende maatregelen dieren gevangen en verplaatst moeten worden, is dat geen overtreding van Artikel 9 (vangen) en 13 (verplaatsen). Het is namelijk niet de bedoeling om dieren aan de natuur te onttrekken. Het is toegestaan om soorten te verplaatsen uit de directe gevarenzone naar een vergelijkbaar habitat in de directe omgeving. Dit moet gebeuren binnen de daarvoor benodigde tijd. De soorten dienen ook in één keer te worden verplaatst, zonder onnodig oponthoud. Het vangen en verplaatsen dient te gebeuren buiten de kwetsbare periode van de betreffende soort. Het vangen en verplaatsen dient te gebeuren door of onder de begeleiding van een ter zake kundige. Stressgevoelige dieren, zoals muizen, vleermuizen en vogels, worden in principe niet verplaatst; bij deze diergroepen dient ervoor te worden gezorgd dat ze uit eigen beweging het werkterrein kunnen verlaten.

Ontheffingsplicht

Er geldt een ontheffingsplicht als de functionaliteit van voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de beschermde soort uit tabel 2 en 3 niet kan worden gegarandeerd door het nemen van mitigerende maatregelen. Belangrijke vragen voor het verkrijgen van een ontheffing zijn:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast door de werkzaamheden?
- Is er een wettelijk belang (niet bij soorten uit tabel 2)?
- Is er een andere bevredigende oplossing (niet bij soorten uit tabel 3)?

- Hebben de werkzaamheden een redelijk doel (niet bij soorten uit tabel 3)?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Binnen de categorie van strikt beschermde soorten (tabel 3) is daarnaast een deel van de soorten opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Ook behoren alle vogelsoorten tot de categorie die de strengste bescherming geniet binnen de Flora- en faunawet. Om ontheffing te krijgen voor deze soortgroepen, dient het betreffende ruimtelijke ontwikkelingsproject één of meerdere van de geldige belangen te hebben die staan weergegeven in Tabel 2.2.

Tabel 2.2: Vereist wettelijk belang ter verkrijging van ontheffing voor strikt beschermde soorten (tabel 3 en vogels). Een "x" betekent dat het belang geldig is voor de betreffende soortgroep.

<i>Wettelijk belang</i>	<i>AMvB Bijlage 1</i>	<i>HR Bijlage IV</i>	<i>Vogels</i>
Bescherming van flora en fauna	x	x	x
Veiligheid van het luchtverkeer	-	-	x
Volksgezondheid/Openbare veiligheid	x	x	x
Dwingende redenen van groot openbaar belang	x	x	-
Ruimtelijke inrichting/ontwikkeling	x	-	-

Vogels

De bescherming van vogels nemen binnen de Flora- en faunawet een aparte positie in. In de Flora- en faunawet is de bescherming van de meeste vogelsoorten gericht de nesten van op broedvogels. Dit houdt in dat de nesten van broedvogels gedurende het broedseizoen zijn beschermd. Het is gedurende het broedseizoen verboden om de nesten van broedvogels te verstoren en/of weg te nemen.

De vogelnesten vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van Artikel 11 van de Flora- en faunawet. Buiten het broedseizoen zijn nesten van de meeste vogelsoorten niet beschermd. Een ontheffing is niet noodzakelijk als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden en ook niet als er maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat er zich vogels vestigen op de bouwplaats. De Flora- en faunawet kent echter geen standaardperiode voor het broedseizoen (zie kader).

Broedseizoen

Voor een begrip als 'broedseizoen' is geen standaardperiode te hanteren. Afhankelijk van de soort en weersomstandigheden in een bepaald jaar kunnen soorten veel eerder of juist later broeden dan normaal het geval zou zijn. Dit kan zelfs per regio verschillen. Voor de wet is van belang of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De vaak geciteerde periode 15 maart t/m 15 juli is dus slechts een indicatie. De periode januari tot begin oktober kan theoretisch door broedvogels nog gebruikt worden als een broedperiode. Voor aanvang van de werkzaamheden dient altijd op broedgevallen gecontroleerd te worden.

Er geldt echter voor een aantal vogelsoorten een uitzonderingspositie op het bovenstaande. Deze vogelsoorten zijn ingedeeld in een aantal categorieën en deze zijn gedurende het gehele seizoen beschermd en dan gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de flora- en faunawet:

- 1) Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld steenuil);
- 2) Nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (roek, gierzwaluw en huismus);
- 3) Nesten van vogels (geen kolonievogels), die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (kerkuil, ooievaar, slechtvalk);
- 4) Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (boomvalk, buizerd, ransuil);
- 5) Nesten van vogels, die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar ervoor hebben gebroed of de directe omgeving ervan, maar dan wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, maar vragen wel extra onderzoek, omdat ze jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen.

Er is in bijlage 3 een overzicht opgenomen van de soorten die vallen binnen bovenstaande beschermingscategorieën. Twee belangrijke vragen bij de beoordeling of er voor de soorten uit de bovenstaande categorieën een ontheffing noodzakelijk is zijn de volgende:

- Is er voor de soort voldoende gelegenheid om zelfstandig een natuurlijk alternatief nest te vinden?
- Is er voor de soort voldoende mogelijkheid om met succes een kunstmatig alternatief nest aan te bieden?

3 WERKWIJZE

Het bevoegd gezag verlangt dat uit het natuurwaardenonderzoek duidelijk wordt welke beschermde soorten in het plangebied leven, wat de functie van het gebied is voor de soort(en), in hoeverre deze wordt aangetast door de voorgenomen werkzaamheden en welke mitigerende maatregelen worden uitgevoerd om de functionaliteit te behouden. Daarom is het volgende stappenplan gevolgd.

Stap 1: Inventarisatie van mogelijk aanwezige beschermde soorten

Om een indruk te krijgen van het voorkomen van beschermde dieren en planten in het plangebied zijn er bronnen geraadpleegd op het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten. Dit betreft met name beschikbare verspreidingsinformatie op kilometerhokniveau van PGO's en informatie van waarneming.nl in de omgeving.

Om een uitspraak te kunnen doen over de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden en de geschiktheid van het plangebied als habitat van deze natuurwaarden is een veldbezoek gebracht op 4 april 2011.

Het veldbezoek was gericht op het inschatten van de geschiktheid van het plangebied als habitat voor beschermde soorten. Het is geen gericht onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten, omdat er voor elke soortgroep een eigen methodiek (en geschikt jaargetijde) vereist is.

Stap 2: Vaststelling van de effecten

Om vast te stellen of het project effect heeft op beschermde flora en fauna, is een beknopte analyse gemaakt van het project in relatie tot de habitateisen van de beschermde soorten die mogelijk in het gebied kunnen voorkomen.

Stap 3: Beschrijving van de effecten op beschermde soorten

Door de resultaten van stap 1 en stap 2 te koppelen zijn de effecten van het voorgestelde project op de aanwezige natuurwaarden inzichtelijk gemaakt.

Stap 4: Voorstellen van mitigerende maatregelen

In deze stap zijn voorstellen gedaan om de effecten te mitigeren.

Stap 5: Conclusie

In deze stap is bepaald of het waarschijnlijk is dat het project in het licht van de wet- en regelgeving ten aanzien van beschermde soorten doorgang kan vinden. Hierbij wordt rekening gehouden met de onder de Flora- en faunawet vastgestelde criteria ten aanzien van onder andere de gunstige staat van instandhouding van de soort, eventuele alternatieven en bij wet genoemde belangen.

4 GEBIEDSBESCHRIJVING

Het plangebied is weergegeven op de topografische kaarten in figuur 4.1 en 4.2. Het gebied ligt op een centrale plek in Zoetermeer vlak langs de rijksweg A12 en de spoorlijn Den Haag-Gouda/Utrecht welke ten zuiden van het gebied van west naar oost lopen. Aan de westkant van het plangebied ligt de Afrikaweg, die als een belangrijke ader door Zoetermeer loopt en aansluiting geeft op de A12. Aan de oostkant loopt de Boerhaavelaan. Vanaf deze laan is het mogelijk om de kantoorterreinen te bereiken. In het noorden wordt het gebied begrensd door de Van Leeuwenhoeklaan die de Boerhaavelaan en de Afrikaweg met elkaar verbindt. In het zuiden vormt het Kinderen van Versteegplein de grens van het plangebied. Vanaf dit plein is het mogelijk het Centraal Station van Zoetermeer te bereiken.

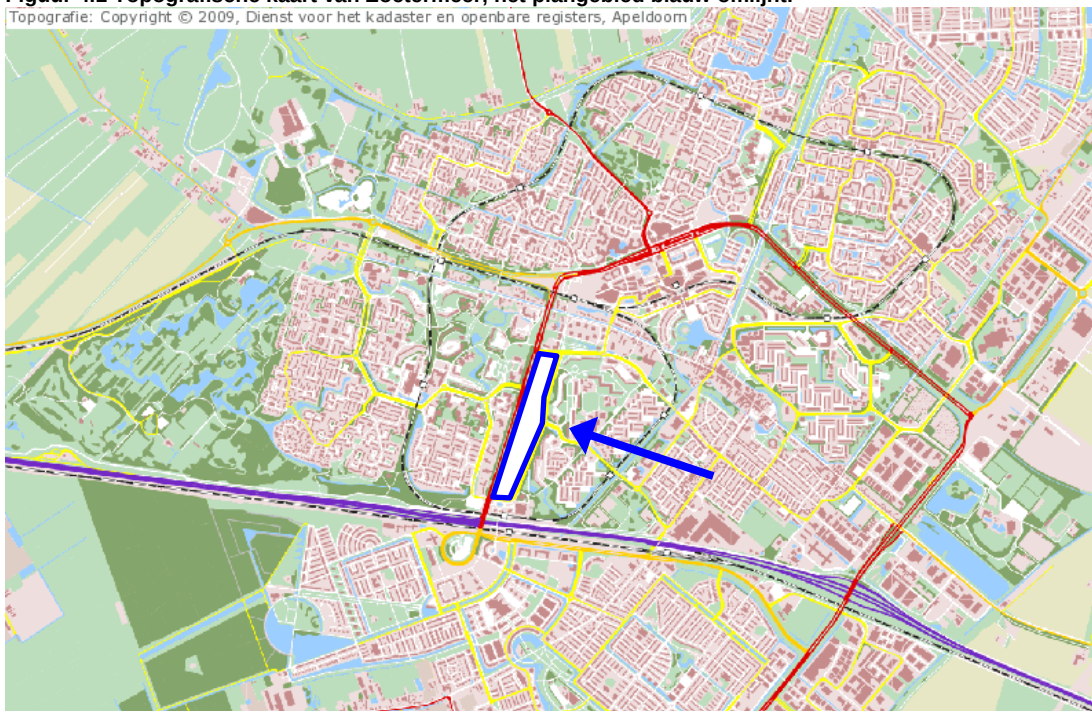
In de wijdere omgeving rond het plangebied komen kantoren, flatgebouwen, woningen en plantsoenen voor. Het plangebied is daarmee geheel omgeven door stedelijk gebied. Alleen ten zuidoosten van het plangebied tussen flatgebouwen en de A12 komt een groenplantsoen met vijver voor.

Het plangebied zelf bestaat in het zuidelijke deel uit een parkeerplaats. Voor dit perceel zijn bouwplannen voor een kantoorpand in ontwikkeling. De parkeerplaats is omgeven door groene zones met struiken en bomen. Hier komen alleen algemene houtige soorten in voor zoals braam, wilg, abeel en zwarte els. Aan de westkant ligt een smalle, groene zone op het talud van de Afrikaweg. De Afrikaweg ligt verhoogd ten opzichte van het plangebied, vanwege de aanloop naar de viaduct van de Afrikaweg over het spoor en de snelweg A12. Aan de oostkant van het plangebied ligt naast de groenzone een waterpartij van 7 à 8 meter breed.

Het IBM-gebouw ten noorden van de parkeerplaats bestaat uit twee delen. Het zuidelijke deel is ca. twee etages hoog. Het noordelijke deel is hoger en heeft zes verdiepingen. Aan de noordkant gaat het gebouw over in een parkeerplaats en een groot gazon met daaromheen bomen en struiken. Aan de oostkant van het grasveld ligt een ruderaal stuk grond met ruigtekruiden en een waterpartij.

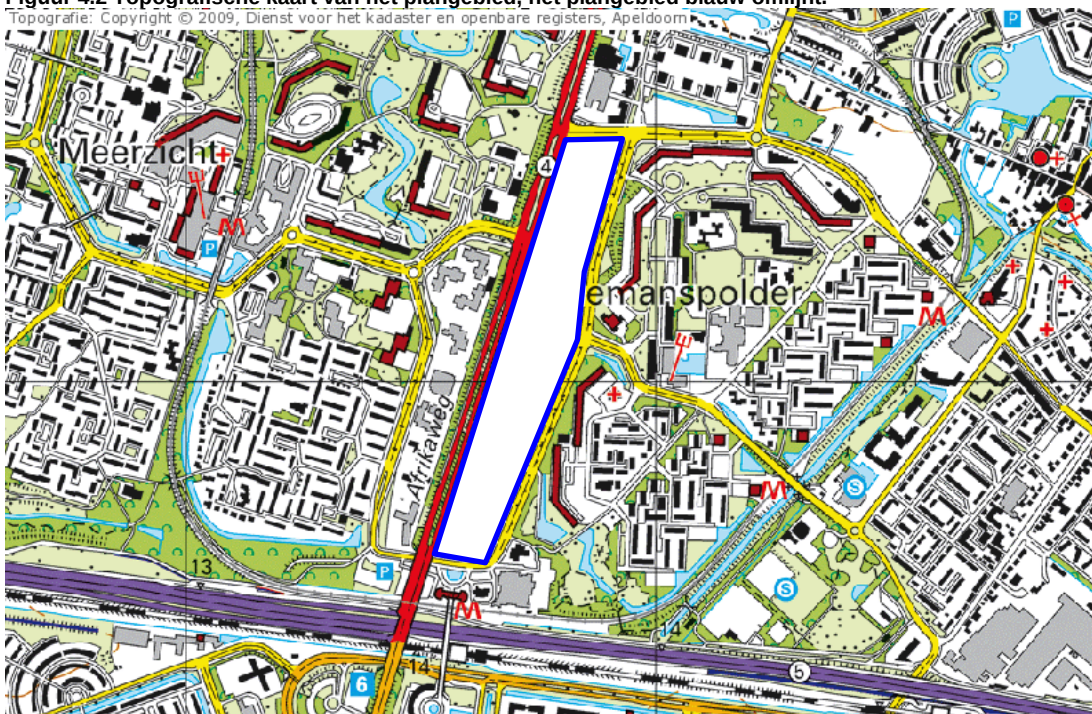
Figuur 4.1 Topografische kaart van Zoetermeer, het plangebied blauw omlijnt.

Topografie: Copyright © 2009, Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn

Figuur 4.2 Topografische kaart van het plangebied, het plangebied blauw omlijnt.

Topografie: Copyright © 2009, Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn

5 GEPLANDE INGREEP

5.1 Toekomstige inrichting

Het plan behelst een binnenstedelijke herontwikkeling en verdichting in het hart van Zoetermeer op een hoogwaardige openbaar vervoerslocatie. De kavel loopt van het Bredewater (station Zoetermeer) in het zuiden tot de Van Leeuwenhoeklaan in het noorden en van de Afrikaweg in het westen tot de Boerhaavelaan in het oosten.

Om in de smalle strook tussen de Afrikaweg en de Boerhaavelaan een aantrekkelijk woon- en werkmilieu te creëren voorziet het ontwerp in een park met daarin paviljoens. De bestaande hoogbouw Boerhaavelaan 11 (voormalig IBM kantoor) en het zogenaamde Terra Nova complex zullen worden gehandhaafd en opgenomen in het park.

Aan de stationszijde zullen voorzieningen, kantoren en een hotel worden gesitueerd. Hier zal een route voor voetgangers het park ontsluiten. Tevens zal er een verbinding worden gelegd met het park aan de overzijde van de Boerhaavelaan, naast het Kinderen van Versteegplein, door een waterpark in het zuidoosten van het plangebied. De verkaveling voorziet in een logische aansluiting op de Van Stolberglaan en een inpassing van het bestaande fietspad onder de Afrikaweg door naar de Meerzichtlaan.

Aan de Afrikaweg voorziet het plan in een begroeide (geluids)wal die het plangebied afschermt van het verkeerslawaaï. Vanaf deze wal loopt het landschap onder een flauwe helling af naar de Boerhaavelaan, waar het groen eindigt in een waterpartij van variërende breedte. Onder deze helling ligt een (enkellaagse) parkeervoorziening; het parkeren op straatniveau zal geheel verdwijnen.

In het ontwerp zijn voor het hele plangebied diagonale hogere wallen opgenomen die lopen van de Afrikaweg in noordoostelijke richting naar de Boerhaavelaan. De wallen zijn begroeid met bomen en struiken. De praktische zaken als in- en uitritten van en naar de parkeergarages zullen publiek blijven. De gemeente zal het onderhoud van deze wegen op zich nemen. De rest van het plangebied zal een collectief park management kennen.

De buitenruimten van woningen zullen altijd net iets verheven boven het omringende maaiveld zijn en worden uitgevoerd als balkon en vormen daarmee een onderdeel van de architectuur van het woongebouw.

Figuur 5.1 Ontwerp toekomstige inrichting plangebied.

5.2 Geplande werkzaamheden

Hoe de werkzaamheden voor de herinrichting van het bedrijvencomplex precies uitgevoerd worden is op dit moment nog niet duidelijk. Wel is duidelijk dat in het kader van de herinrichting een gebouw gesloopt gaat worden, watergangen vergraven zullen worden en veel bomen en struweel verwijderd zal worden.

6 RESULTATEN

6.1 Bureaustudie

Op basis van verschillende bronnen is nagegaan welke beschermde soorten mogelijk voorkomen in het plangebied of de omgeving hiervan. De verschillende bronnen die zijn geraadpleegd zijn:

- De eerdere ecoscan van Royal Haskoning (van Barneveld, 2004);
- Informatie van verschillende PGO 's (RAVON, SOVON, Zoogdierverseniging, FLORON en de Vlinderstichting) via de website www.telme.nl;
- Verschillende kwartaalberichten van de Natuurgroep KNNV Zoetermeer, www.knnv.nl/zoetermeer;
- Vleermuizen in Zoetermeer: resultaten van een stadsbreed onderzoek (Garry Bakker, BSR, 2010);
- Stichting Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland (www.zwgzh.nl);
- www.zoogdieratlas.nl;
- www.zuid-holland.vissenatlas.nl.

Ook is contact opgenomen met Hendrik Baas stadsecoloog in de gemeente Zoetermeer voor aanvullende informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in en rondom het plangebied. Dhr. Baas heeft een database toegezonden met waarnemingen van de in het plangebied voorkomende flora en fauna. Deze gegevens zijn verwerkt in de rapportage.

6.2 Veldbezoek

Op 4 april 2011 is het plangebied door een ecooloog van Royal Haskoning bezocht om een indruk te krijgen van het gebied, de biotopen en eventuele (beschermde) planten- en diersoorten die voorkomen. Er is ook gelet op het voorkomen van vaste nesten en holtes in bomen.

Op basis van zowel de bureaustudie als het veldbezoek zijn in paragraaf 6.3 per soortgroep de mogelijk voorkomende beschermde en Rode Lijstsoorten beschreven.

6.3 Resultaten

6.3.1 Vaatplanten

Op de website van de KNNV Zoetermeer zijn verspreidingsgegevens in te zien van vaatplanten binnen de gemeentegrenzen van Zoetermeer. De nauwkeurigheid van de gegevens is op kilometerhok-niveau. Wanneer een beschermde soort is aangetroffen in één van de twee kilometerhokken waarbinnen het plangebied ligt, dan komt de soort mogelijk ook voor binnen de grenzen van het plangebied.

Beschermde planten die op basis van genoemde gegevens mogelijk voorkomen binnen het plangebied zijn weergegeven in tabel 6.1. Naast via de Flora- en faunawet beschermde soorten is ook een aantal Rode Lijstsoorten opgenomen. Deze soorten worden in de Gedragscode Flora- en faunawet van de gemeente Zoetermeer hetzelfde behandeld als tabel 2 soorten van de Flora- en faunawet.

Van de soorten in tabel 6.1 zijn de waarnemingen van bosaardbei, brede orchis, grote keverorchis, kamgras, prachtklokje, rietorchis en stijve wolfsmelk gedateerd (ouder dan 5 jaar), de overige soorten zijn allen in de periode tussen 2006 en 2010 waargenomen.

De aanvullende data uit de NDFF heeft het voorkomen van beschermde binnen het plangebied niet bevestigd.

Tabel 6.1. Lijst van beschermde plantensoorten in de omgeving van het plangebied (bron: KNNV Zoetermeer) en hun mogelijke voorkomen in het plangebied (bron: veldbezoek Royal Haskoning 4 april 2011).

<i>Nederlandse Naam</i>	<i>Flora- en faunawet tabel</i>	<i>Rode Lijst</i>	<i>Waarnemingsjaar</i>	<i>Voorkomen binnen het plangebied</i>
bosaardbei		Gevoelig	1996	Niet
brede orchis	2	Kwetsbaar	2001	Niet
brede wespenorchis	1		2007, 2010	Mogelijk
daslook	2		2007	Niet
dotterbloem	1		2010	Niet
Duits viltkruid		Ernstig bedreigd	2007	Niet
gele helmbloem	2		2007	Niet
gewone vogelmelk	1		2001, 2007	Niet
grote kaardenbol	1		2001, 2007	Mogelijk
grote keverorchis	2	Kwetsbaar	1996	Niet
harige ratelaar		Kwetsbaar	2001, 2007	Niet
kamgras		Gevoelig	1996	Niet
prachtklokje	2		1999	Niet
rietorchis	2		2005	Mogelijk
ruig klokje	2		2010	Niet
stijve wolfsmelk		Ernstig bedreigd	2004	Niet
welriekende agrimonie		Kwetsbaar	2001, 2007	Niet
wilde marjolein	2		2006	Niet
zwanenbloem	1		1989, 2010	Mogelijk

De kilometerhokken waarbinnen de beschermde planten zijn aangetroffen hebben een gevarieerd karakter met verschillende biotopen: wegbermen, laanstructuren, plantsoenen, tuinen, parken, oevers van watergangen en struwelen.

Uit de eerdere ecoscan van Royal Haskoning in 2004 blijkt, dat de gemeente Zoetermeer het beheer van gemeenschappelijk groen natuurvriendelijk uitvoert en ook geregeld wilde soorten inzaait, waardoor op veel plaatsen in de stad plantensoorten voorkomen die hoogstwaarschijnlijk oorspronkelijk aangeplant of ingezaaid zijn en vervolgens verwilderd. Het is voor een aantal soorten onwaarschijnlijk dat het om oorspronkelijke wilde groeiplaatsen gaat. Slechts enkele soorten, zoals zwanenbloem, gewone dotterbloem, rietorchis, brede orchis en kamgras kunnen in het oorspronkelijke polderlandschap al aanwezig zijn geweest.

Het veldbezoek op 4 april 2011 heeft geen beschermde soorten opgeleverd. Dit is deels te verklaren door het tijdstip van inventariseren, buiten de bloeiperiode van veel plantensoorten. Daarnaast zijn grote delen van het gebied ongeschikt voor de in tabel 6.1 genoemde soorten. Er is veel schaduw door de hoge bedekking met verschillende soorten struiken en bomen, en er is veel bladafval op de bodem. Bovendien dringt weinig zonlicht door op de bodem en de groeiplaatsen zijn tevens vrij droog (op waterkanten na). Het grote gazon dat zich ten noorden van het IBM-gebouw bevindt wordt intensief gemaaid, waardoor naast gras slechts enkele algemene soorten zich hier kunnen handhaven.

De oevers van de waterpartijen die in het gebied voorkomen, zijn potentiële groeiplaatsen van rietorchis, zwanenbloem en gewone dotterbloem. Geen van deze soorten is tijdens het veldbezoek aangetroffen. Omdat het veldbezoek uitgevoerd is in de bloeitijd van gewone dotterbloem, is zeker dat deze soort niet voorkomt in het plangebied. Rietorchis en zwanenbloem bloeien later in het jaar deze soorten komen mogelijk voor binnen het plangebied.

Overigens kan worden opgemerkt dat verschillende plantensoorten uit tabel 6.1 voor kunnen komen in het park ten oosten van de Boerhaavelaan. Volgens het Stadsnatuurplan (Gemeente Zoetermeer, 1999) komt hier in het parkbos ook stinzenflora voor. Onder de soorten die deel uitmaken van deze stinzenflora kunnen zich beschermde soorten bevinden, zoals daslook en gewone vogelmelk.

6.3.2 Zoogdieren

Vleermuizen

In de gemeente Zoetermeer is veel vleermuisonderzoek uitgevoerd; gegevens uit dit onderzoek zijn gepubliceerd in de rapportage 'Vleermuizen in Zoetermeer: resultaten van een stadsbreed onderzoek' (Bakker, 2010). Uit deze rapportage blijkt dat in Zoetermeer acht verschillende vleermuissoorten voorkomen, hiervan zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger de meest voorkomende soorten. Het plangebied dat in de rapportage deel uitmaakt van het gebied 'Centrum' is in 2008 onderzocht op het voorkomen van vleermuizen. Uit dit onderzoek blijkt, dat gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zeker voorkomen binnen de grenzen van het plangebied.

Een aanvullend vleermuisonderzoek van Royal Haskoning in 2004 leverde een waarneming van de rosse vleermuis op. Er zijn na 2004 geen waarnemingen van rosse vleermuis bekend uit het plangebied. Het onderzoek dat de laatste jaren gedaan is in Zoetermeer geeft sterke aanwijzingen dat kolonies van de soort aanwezig zijn in de landgoederenzone ten zuiden van Wassenaar. Rosse vleermuizen vliegen vanuit deze landgoederenzone richting het oosten om daar te foerageren, ook in en rondom Zoetermeer wordt de rosse vleermuis met enige regelmaat foeragerend of overvliegend aangetroffen.

De overige in Zoetermeer voorkomende soorten zijn nooit aangetroffen in het plangebied. De aangeleverde data van de gemeente Zoetermeer heeft geen aanvullende gegevens opgeleverd voor wat betreft het voorkomen van vleermuizen in het plangebied.

Gewone dwergvleermuizen en soms de ruige dwergvleermuis kunnen in spouwmuren van woningen verblijven. De kantoren op het terrein lijken ongeschikt als verblijfplaats voor gewone en ruige dwergvleermuis. Het is echter niet uit te sluiten dat een enkele gewone dwergvleermuis het te slopen gebouw gebruikt als (zomer)verblijfplaats. De ruige dwergvleermuis maken voor het verblijf vooral gebruik van holtes van (oudere) bomen. Op het terrein is een aantal bomen aangetroffen waarin zich holtes bevinden. Het is niet uit te sluiten dat deze bomen gebruikt worden als verblijfplaats voor ruige dwergvleermuizen. In tabel 6.2 zijn de eisen weergegeven die de genoemde vleermuissoorten stellen aan diverse onderdelen van hun leefomgeving.

Tabel 6.2. Milieueisen van verschillende soorten vleermuizen

Soort	Zomerverblijf	Winterverblijf	Foerageren	Vliegroutes
Gewone dwergvleermuis	Gebouwen, vooral woonhuizen na 1960 gebouwd (vaak in spouwmuren). Meerdere zomerverblijven, verhuizen vaak	Gebouwen, waaronder kerkzolders en woonhuizen (droge plekken)	Op beschutte plekken: bosranden, boomrijen bebouwde omgeving met plantsoenen en grote tuinen	Vaste vliegroutes (lijnvormige landschaps-elementen: lanen, singels, houtwallen)
Ruige dwergvleermuis	Boomholten, nestkasten en vleermuiskasten, soms gebouwen	Gebouwen, houtstapels, nest- en vleermuiskasten en achter luiken (meestal solitair)	Boven kleine wateren in agrarisch gebied, aan de rand van bossen of open plekken in bossen (in bossen in half open landschap)	Niets bekend

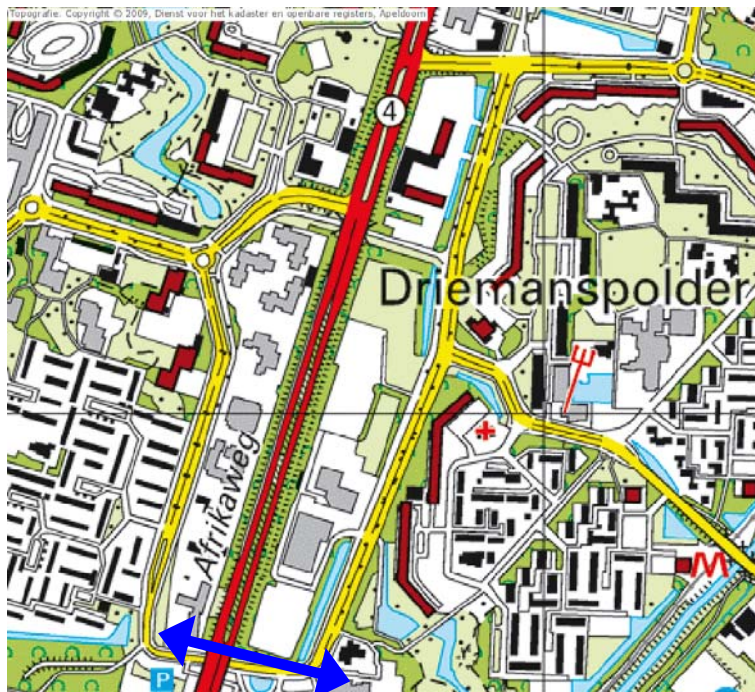
Het plangebied lijkt voornamelijk te functioneren als foerageergebied voor gewone en ruige dwergvleermuizen. In 2004 bleek vooral gejaagd te worden rond de boom- en struikvegetaties om en tussen de gebouwen. De vegetatie langs de Afrikaweg leek toen niet gebruikt te worden. Mogelijk speelt het verkeer over de Afrikaweg een rol (verstoring). Ondanks dat het overige en grootste deel van het plangebied wel gebruikt wordt door gewone dwergvleermuizen, gaat het slechts om enkele exemplaren. Ten opzichte van 2004 lijkt er, als gekeken wordt naar de nieuwe verspreidingsgegevens, weinig te zijn veranderd in het gebruik van het plangebied door beschermde vleermuizen.

Uit het onderzoek naar vleermuizen in Zoetermeer (Bakker, 2010) blijkt dat ten zuidoosten van het plangebied een park ligt dat een belangrijk foerageergebied vormt voor gewone dwergvleermuis. In de wijk Meerzicht ten westen van het plangebied bevindt zich een kolonie van gewone dwergvleermuis. De meest zuidelijke groenstructuur op de grens van het plangebied en de Boerhaavelaan wordt volgens het onderzoek aangemerkt als een belangrijke vliegroute voor vleermuizen om de Afrikaweg te passeren. In figuur 6.3 zijn bekende kolonies, belangrijke foerageergebieden en belangrijke vliegroutes weergegeven. Het blauwe kader, waar de pijl heen wijst is het plangebied. In figuur 6.4 is de vliegroute met een blauwe pijl op een detailkaart van het plangebied weergegeven. Het is aannemelijk dat gewone dwergvleermuis via deze route migreert van verblijfplaats naar foerageergebied. Er zijn voor deze vliegroute geen goede alternatieven om de Afrikaweg te passeren, waardoor het belang van deze route aanzienlijk is.

Figuur 6.3. Kolonies, foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen in Zoetermeer

Figuur 6.4. Detailkaart vliegroute aan de zuidzijde van het plangebied

Overige zoogdieren

Uit de gegevens in de zoogdieratlas van Zuid-Holland (Zoogdierwerkgroep Zuid-Holland, 2008) blijkt, dat in Zoetermeer slechts algemene soorten van tabel 1 bekend zijn. Het gaat om de soorten egel, mol, huisspitsmuis, konijn, bosmuis en huismuis.

Op het grote grasveld tussen het IBM-kantoor en Terra Nova zijn molshopen aangetroffen. Daarnaast komen op en rond het grote grasveld konijnen voor die hun holen voornamelijk in de aangrenzende struikvegetaties hebben (binnen de grenzen van het plangebied), maar ook op het grasveld zelf. De egel komt waarschijnlijk ook voor in het gebied en kan ook 's winters verblijfsmogelijkheden voor een winterslaap vinden op plaatsen waar strooisel ophoopt en/of voldoende beschutting aanwezig is. De Afrikaweg, de A12 en de spoorlijn vormen voor deze soort echter een belangrijke barrière.

In tabel 6.5 zijn de zoogdieren opgesomd, inclusief de ecologische functie van het gebied voor de soort, die mogelijk of zeker in het plangebied voorkomen.

Tabel 6.5. Lijst van beschermde diersoorten in de km-hokken van het plangebied (RH = Royal Haskoning; VZZ = Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierverseniging).

Nederlandse naam	Bron	Voorkomen binnen plangebied	Ecologische functie
Gewone dwergvleermuis	Rapport: Vleermuizen in Zoetermeer	Ja	Foerageergebied/Vliegroute
Laatvlieger	Rapport: Vleermuizen in Zoetermeer	nee	
Ruige dwergvleermuis	Rapport: Vleermuizen in Zoetermeer	Ja	Foerageergebied/Vliegroute
Rosse vleermuis	Onderzoek Royal Haskoning 2004	Nee (niet in laatste 5 jaar)	
Algemene muissoorten	RH	Zeker	Leefgebied
Konijn	RH	Zeker	Leefgebied
Mol	RH	Zeker	Leefgebied
Egel	RH	Mogelijk	Leefgebied

6.3.3 Amfibieën

In Zoetermeer komen alleen de algemene amfibiesoorten van tabel 1 voor. Het gaat om bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker. Het plangebied en de aanliggende waterpartijen vormen in potentie geschikt leefgebied voor de genoemde soorten. Tijdens het veldbezoek op 4 april zijn geen waarnemingen gedaan van amfibieën in het plangebied.

6.3.4 Reptielen

In de omgeving van Zoetermeer komen geen reptielen voor. De dichtstbijzijnde populatie Ringslangen bevindt zich rondom Gouda, op ongeveer 10 kilometer afstand.

6.3.5 Vissen

Tijdens het veldbezoek op 4 april zijn de aanwezige waterpartijen in en aangrenzend aan het plangebied geïnventariseerd met behulp van een schepnet. Er zijn geen vissen aangetroffen.

Er is in het verleden slechts één vissoort aangetroffen in de waterpartijen aan de oostzijde van het plangebied, de waarneming betreft een karper die door Royal Haskoning in 2004 tijdens een veldbezoek is waargenomen.

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn bittervoorn, kleine modderkruiper en kroeskarper bekend. De kleine modderkruiper en kroeskarper zijn bekend uit een watergang aan de van Leeuwenhoeklaan, dit water staat in verbinding met de wateren die onderdeel vormen van het plangebied. Gezien de lage plantenrijkdom van de wateren in het plangebied is het niet waarschijnlijk dat kroeskarper aanwezig is in deze wateren, deze soort houdt van extreem plantenrijke wateren. De aanwezigheid van kleine modderkruiper, een meer algemene soort is echter zeer aannemelijk, zeker gezien de verbinding tussen de wateren aan de van Leeuwenhoeklaan en de Boerhaavelaan. De bittervoorn is op ruimere afstand van het plangebied aangetroffen en niet tijdens het onderzoek aan de van Leeuwenhoeklaan.

Het voorkomen van bittervoorn in het plangebied is niet uit te sluiten maar minder aannemelijk dan het voorkomen van kleine modderkruiper.

6.3.6 Vogels

Uit het veldbezoek blijkt, dat het plangebied door de vele struikvegetaties en bomen vooral geschikt is voor algemene, aan stedelijk milieu gebonden soorten van tuinen, parken en oevers van waterpartijen. Het is verboden nesten en vaste rustplaatsen van vogels te verstoren, vernielen of te verwijderen in het broedseizoen. Voor een aantal soorten is de nestplaats jaarrond beschermd, bescherming geldt hier ook buiten het broedseizoen. Tot slot is er een categorie waarvan de nesten niet jaarrond zijn beschermd maar waarvoor wel inventarisatie gewenst is. Deze laatste categorie van nesten is alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Er is tijdens het veldbezoek vooral gekeken naar het mogelijk voorkomen van soorten waarvan het nest jaarrond is beschermd. Er zijn slechts 16 soorten waarvan de nestplaats jaarrond is beschermd. Geen van deze soorten en/of nestplaatsen is tijdens het veldbezoek aangetroffen of wordt verwacht. Tijdens het veldbezoek is ook gekeken naar het (mogelijke) voorkomen van soorten die weliswaar niet jaarrond beschermd zijn maar waarvoor inventarisatie wel gewenst is. Tijdens het veldbezoek zijn nesten van ekster, koolmees en grote bonte specht aangetroffen. Samen met de pimpelmees broeden deze soorten zeker in het plangebied. Daarnaast zijn tijdens het veldbezoek kraaien waargenomen; deze soort broedt samen met boomkruiper mogelijk in het plangebied.

6.3.7 Vlinders, libellen en andere ongewervelden

Het plangebied biedt geen geschikte leefomgeving voor beschermde slakken, libellen, vlinders, kevers of andere ongewervelden. Het voorkomen van beschermde soorten uit deze groep is uitgesloten.

6.4 Conclusie

In het plangebied zijn diverse beschermde soorten aanwezig (tabel 6.6). Een groot deel van deze soorten behoort tot de zogenoemde tabel 1 soorten. Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling. Wel is de algemene zorgplicht van de Flora- en faunawet van kracht. In hoofdstuk 7: Effecten zijn soorten uit tabel 1 niet meegenomen omdat voor deze soorten een vrijstelling geldt.

Ook broeden verschillende park-, tuin- en watervogels in het plangebied. In de omgeving van het plangebied is voldoende leefgebied voor de in paragraaf 6.3.6 genoemde soorten aanwezig. Jaarrond bescherming van de genoemde soorten is daarom niet aan de orde.

Verder komen in het plangebied diverse zwaardere beschermde soorten voor: foeragerende en migrerende gewone en ruige dwergvleermuizen (alle tabel 3). Daarnaast komt vermoedelijk kleine modderkruiper (tabel 2) en mogelijk bittervoorn (tabel 3) voor in de waterpartijen die onderdeel zijn van het plangebied.

Tabel 6.6. Mogelijk voorkomende beschermde soorten van de Flora- en faunawet in of nabij het plangebied, op basis van beschikbare verspreidingsinformatie en veldbezoek.

<i>Soortgroep</i>	<i>Mogelijk aanwezig?</i>	<i>Mogelijk voorkomende soorten</i>	<i>Beschermingscategorie</i>
Vaatplanten	Ja	brede wespenorchis, grote kaardenbol en zwanenbloem	Tabel 1
	ja	rietorchis	Tabel 2
Grondgebonden zoogdieren	ja	egel, konijn, mol, diverse algemene muissoorten	Tabel 1
Vleermuizen	ja	gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis	Tabel 3
Vogels	ja	park- tuin- en watervogels	Vogels
	ja	boomkruiper, ekster, grote bonte specht, koolmees, pimpelmees en zwarte kraai	Vogels: categorie 5
Amfibieën	ja	bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander	Tabel 1
Reptielen	nee		
Vissen	ja	Kleine modderkruiper	Tabel 2
	ja	bittervoorn	Tabel 3
Ongewervelden	nee		

7 EFFECTEN

7.1 Beschrijving van de effecten

De ontwikkeling van het bedrijvenpark zorgt ervoor dat het plangebied verandert ten opzichte van de huidige situatie. Er vindt een verdichting plaats van de huidige bebouwing en de bestaande groenstructuren worden grotendeels verwijderd en vervangen door nieuwe groenstructuren. De huidige richting van de groenstructuren is parallel aan de wegen en fietspaden in en aangrenzend aan het plangebied, de nieuwe richting van de groenstructuren loopt diagonaal in het plangebied (zie figuur 5.1). De bestaande waterpartijen worden in de nieuwe inrichting zoveel mogelijk gehandhaafd en zelfs uitgebreid van 5500 m² naar 10.000 m². Volgens het Ontwikkelplan Zone Boerhaavelaan Zoetermeer (Breevast, 2010) worden de waterpartijen aangelegd met natuurvriendelijke oevers. Hierdoor wordt het potentieel leefgebied van amfibie- en vissoorten vergroot en worden standplaatsen gecreëerd voor diverse flora. Tijdens de aanleg kan verstoring van individuen en vernietiging van leefgebied optreden. De vernietiging van leefgebied kan permanent zijn. Daarnaast is het mogelijk dat individuen verwond of gedood worden. Hieronder wordt per soortgroep beschreven wat de mogelijke effecten zijn.

In de volgende paragrafen worden de (mogelijke) effecten op beschermde beschreven, hierbij is alleen gekeken naar soorten uit tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet.

7.2 Effecten op beschermde soorten

7.2.1 Vaatplanten

Mogelijk komt rietorchis voor in het plangebied. De mogelijke standplaatsen van deze soort bevinden zich op de oevers van de watergangen aan de zijde van de Boerhaavelaan, naar verwachting blijven deze standplaatsen gehandhaafd omdat ook de waterpartijen in de huidige situatie gehandhaafd blijven. Daarnaast vindt door een uitbreiding van het oppervlakte water een uitbreiding van potentieel leefgebied plaats voor deze soorten.

7.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Het is niet uit te sluiten dat in het plangebied verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in het te slopen gebouw of een aantal bomen met holtes. Door de sloop van het gebouw en het verwijderen van bomen met holtes, kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen verwijderd worden. Daarnaast worden als gevolg van de ontwikkeling van het terrein bestaande groenstructuren verwijderd. Deze groenstructuren vormen foerageergebied en vliegroutes voor de aanwezige vleermuizen. Met name de groenstructuur aan de zuidzijde van het plangebied vormt een belangrijke vliegroute voor gewone- en ruige dwergvleermuis. Door het verwijderen van deze groenstructuur verdwijnt een belangrijke vliegroute. Deze vliegroute vormt vermoedelijk een belangrijke verbinding tussen verblijfplaats en foerageergebied van gewone dwergvleermuis. Er zijn voor deze vliegroute geen goede alternatieven voorhanden.

Op dit moment is in onvoldoende mate duidelijk of het te slopen gebouw en de bomen met holtes in gebruik zijn als verblijfplaats voor gewone en ruige dwergvleermuis. Effecten die het slopen van deze elementen teweeg brengen zijn daarom onvoldoende in te schatten.

Grondgebonden zoogdieren

In het begroeide talud aangrenzend aan de Afrikaweg bevinden zich veel holen van konijnen en op de aanwezige grasvelden zijn konijnen gezien en sporen van mol. Door de ontwikkeling van het bedrijventerrein worden zowel de taluds als de aanwezige grasvelden verwijderd waardoor leefgebied van deze soorten verdwijnt en individuen mogelijk verstoord, verwond of gedood. Ook soorten als egel, en algemene muissoorten verliezen door de werkzaamheden leefgebied en kunnen als gevolg van deze werkzaamheden verstoord, verwond of gedood worden. In de uiteindelijke inrichting zal een deel van het leefgebied terug kunnen komen, dit heeft echter een kleiner oppervlak als gevolg van de grotere dichtheid aan gebouwen in de gebruiksfase.

7.2.3 Vogels

Broedgevallen van vogels kunnen door verwijdering van de groenstructuren verstoord worden. Het is mogelijk, dat broedende vogels hun nesten verlaten of dat nesten verloren gaan door de werkzaamheden, wanneer tijdens het broedseizoen gewerkt wordt. Het broedseizoen loopt ongeveer van half maart tot half augustus, maar ook daar buiten is het mogelijk dat broedende vogels worden aangetroffen. Jaarrond beschermde nestplaatsen zijn niet aanwezig.

7.2.4 Amfibieën

De huidige waterpartijen worden gehandhaafd en in de toekomstige situatie wordt het oppervlakte van de waterpartijen uitgebreid van 5500 m² naar 10.000 m². Hierdoor wordt het oppervlak aan oeverzones en daarmee potentieel habitat voor amfibieën eveneens uitgebreid. Over de bestaande waterpartijen, worden toegangswegen aangelegd om het gebied beter te ontsluiten. Tijdens de aanleg van deze toegangswegen wordt een klein deel van de bestaande watergangen beïnvloed. Omdat het slechts een klein percentage van het huidige potentiële leefgebied betreft blijft de functionaliteit hiervan behouden. Het is mogelijk dat amfibieën de in het gebied aanwezige groenstructuren gebruiken om te overwinteren, deze potentiële overwinteringbiotoop gaat als gevolg van de ingreep verloren.

7.2.5 Vissen

Om het plangebied beter te ontsluiten worden over de bestaande watergangen toegangswegen aangelegd. Door de aanleg van deze toegangswegen wordt een klein deel van de bestaande watergangen beïnvloed. Omdat het slechts een klein percentage van het huidige potentiële leefgebied betreft blijft de functionaliteit hiervan behouden.

7.2.6 Reptielen en ongewervelden

Reptielen en beschermde ongewervelden komen niet voor in het plangebied. Er zijn geen effecten op deze soortgroepen.

8 CONCLUSIE

8.1 Aanwezige beschermde soorten

Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Eventueel optredende schadelijke effecten op deze soorten leiden daarmee niet tot ontheffingsplicht. Voor deze soorten (en alle andere inheemse planten- en diersoorten) is wel de zorgplicht van kracht.

Strenger beschermde soorten waarop effecten te verwachten zijn, zijn: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en verschillende broedvogelsoorten.

8.2 Mogelijke effecten en mitigatie

8.2.1 Vleermuizen

Door de sloop van het gebouw en het verwijderen van bomen met holtes verdwijnen mogelijk verblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis. Omdat op dit moment onvoldoende duidelijk is of het te slopen gebouw en de te verwijderen bomen met holtes daadwerkelijk functioneren als verblijfplaats voor gewone en ruige dwergvleermuis zijn schadelijke effecten niet evident en mitigerende maatregelen niet goed uit te werken. Er is nader onderzoek nodig naar verblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuizen in het plangebied (zie paragraaf 8.3).

Het verwijderen van de groenstructuur aan de zuidzijde van het plangebied zorgt voor het verdwijnen van een belangrijke vliegroute en daarmee overtreding van verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet.

Schadelijke effecten zijn te voorkomen door de groenstructuur aan de zuidzijde van het plangebied te handhaven en in het ontwerp van de nieuwe inrichting mee te nemen. Het betreffende gebied is weergegeven in figuur 6.4 met een blauwe pijl

8.2.2 Broedvogels

Er dient rekening te worden gehouden met het optreden van schadelijke effecten op niet-jaarrond beschermde broedvogels. Dit is te voorkomen door:

- Buiten het broedseizoen te werken, *of*
- te zorgen dat buiten de verstoringafstand van de betreffende soorten gewerkt wordt, *of*
- voorafgaand aan het broedseizoen het broedbiotoop voor vogels ongeschikt te maken en (gedurende het broedseizoen) te houden.

Dit laatste kan uitgevoerd worden door het plaatsen van staken met gekleurde linten of door andere vogelafschrikkende methoden. Ontheffing voor verstoring van broedgevallen wordt in principe niet verleend, waardoor het voorkomen van verstoring van broedende vogels noodzakelijk is.

8.2.3 Vissen

Hoewel de effecten op mogelijk aanwezige vissen geen invloed hebben op de functionaliteit van het leefgebied, is het aan te raden de werkzaamheden met betrekking tot de aanleg van de toegangswegen uit te voeren buiten het voortplantingsseizoen (maart - augustus) van deze soorten.

Tabel 8.1. Mogelijk optreden van schadelijke effecten op beschermde soorten van tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet nabij de projectlocatie Boerhaavelaan. Mitigatie staat aanbevolen in de laatste kolom.

<i>Soortgroep</i>	<i>Mogelijk voorkomende soorten</i>	<i>Mogelijk schadelijk effect</i>	<i>Aanbevolen mitigatie</i>
Broedvogels	Div. niet-jaarrond beschermde soorten	ja	- Buiten broedseizoen werken, of - buiten verstoringssafstand broedgevallen blijven, of - locatie ongeschikt houden.
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis	ja	Handhaven groenstructuur aan de zuidzijde van het plangebied en in het inrichtingsontwerp meenemen van deze groenstructuur.

8.3 Aanbevelingen

De mitigatie zoals genoemd in paragraaf 8.2 dient uitgevoerd te worden om overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van vogels en vleermuizen te voorkomen.

Indien ervoor wordt gekozen de groenstructuur langs de zuidrand te verwijderen, dan dient nader te worden uitgewerkt hoe de functionaliteit van het leefgebied van vleermuizen behouden kan blijven. Behoud van de functionaliteit van het leefgebied is nodig om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen.

Omdat op dit moment onvoldoende duidelijk is of het te slopen gebouw en de te verwijderen bomen met holtes dienst doen als verblijfplaats voor gewone en/of ruige dwergvleermuis is nader onderzoek naar de functie van deze elementen noodzakelijk.

8.4 Ontheffingplicht

Door het nemen van de mitigerende maatregelen zoals genoemd in tabel 8.1, worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen ten aanzien van vleermuizen en broedvogelsoorten. Omdat ten aanzien van andere beschermde soorten ook geen overtreding van de Flora- en faunawet aan de orde is, is een ontheffingsaanvraag dan niet nodig.

Voor ontheffingverlening voor vleermuizen (als dat aan de orde is) is een wettelijk geldig belang voor het project nodig (zie paragraaf 2.1.2), zoals een dwingende reden van groot openbaar belang.

9

BRONNEN

- Breevast, 2010. Ontwikkelpun, Zone Boerhaavelaan Zoetermeer
- Garry Bakker, 2010. Vleermuizen in Zoetermeer: Resultaten van een stadsbreed onderzoek, BSR Rotterdam
- N. van Barneveld, 2004. Ecoscan Boerhaavelaan Zoetermeer, Royal Haskoning
- www.waarneming.nl
- www.telmee.nl
- Uitraai van de Nationale Databank Flora en Fauna van de gemeente Zoetermeer
- www.knnv.nl/zoetermeer
- Stichting Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland (www.zwgzh.nl)
- www.zoogdieratlas.nl
- www.zuid-holland.vissenatlas.nl

=0=0=0=

Notitie

HASKONING NEDERLAND B.V.
WATER

Aan : Breevast Projecten B.V.
Van : C.W. Kuijsten
Datum : 1 maart 2012
Kopie : E. Haverkorn van Rijsewijk (BRO)
Onze referentie : 9x2464/N00001/904848/Amst

Betreft : Aanvullend onderzoek natuur Boerhaavelaan

1. Onderzoek

a. Vraag

In een offerteverzoek van Breevast Projecten B.V., is aan Royal Haskoning gevraagd een aanvullend onderzoek uit te voeren naar verblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuizen. Daarnaast is aandacht gevraagd (vanuit de gemeente Zoetermeer) voor de groenstructuur aan de zuidzijde van het plangebied, aanvullend onderzoek naar beschermde vaatplanten, aandacht voor een belangenafweging en een goede aansluiting van het onderzoek op de Habitatrichtlijn en de Flora- en faunawet.

b. Aanbieding

Uit een gesprek met mevrouw Haverkorn van Rijsewijk van BRO is gebleken dat eventueel te slopen gebouwen pas over ongeveer vijf jaar gesloopt zullen worden. Gegevens van beschermde soorten zijn vijf jaar geldig en van streng beschermde soorten (o.a. vleermuizen) drie jaar. Vanuit dat oogpunt is het niet zinvol in deze fase een uitgebreid vleermuisonderzoek, dat een heel seizoen in beslag neemt, uit te voeren.

Voor wijzigingen van bestemmingsplannen is het noodzakelijk dat het aannemelijk is dat er zicht is op het verkrijgen van benodigde ontheffingen en vergunningen voor verschillende natuur- en milieuaspecten of dat ontheffingen niet nodig zijn, vanwege het ontbreken van beschermde natuurwaarden en soorten.

Door Royal Haskoning is daarom voorgesteld een veldbezoek uit te voeren waarbij de geschiktheid van het te slopen gebouw (oude IBM gebouw, Boerhaavelaan 11) als potentiële verblijfplaats voor vleermuizen is onderzocht. Aansluitend op het bezoek heeft overleg plaatsgevonden met de gemeente Zoetermeer en de opstellers van het bestemmingsplan. Aan de hand van het veldbezoek en het overleg is deze notitie opgesteld.

In de notitie komen de volgende zaken aan bod:

- de bevindingen van het gebouwbezoek worden weergegeven;
- hoe omgegaan dient te worden met de aanwezigheid van vleermuizen op de te ontwikkelen locatie in het kader van de Flora- en faunawet (hierbij zullen algemene richtlijnen ten aanzien van mitigatie en compensatie van vleermuisverblijven bij ruimtelijke ontwikkeling gegeven worden);
- de opmerkingen van Grontmij en de gemeente uit de offerte meegenomen worden

2. Bevindingen gebouwbezoek

Voorstudie

Een soort die mogelijk verwacht kan worden is met name de gewone dwergvleermuis een algemene vleermuissoort die in de omgeving van de Boerhaavelaan voorkomt en een gebouwbewonende soort is. Laatvlieger komt in de omgeving van het plangebied voor en is eveneens een gebouwbewonende soort. De ruige dwergvleermuis die ook in de omgeving voorkomt is een boombewonende soort, de soort komt echter ook wel eens voor in gebouwen. Vleermuizen gebruiken gebouwen als verblijfplaats in de zomer (zomer- of kraamverblijf), in de herfst (paarverblijf) of in de winter (winterverblijf). Voorwaarden die aan verblijfplaatsen in gebouwen gesteld worden verschillen naar gelang de functie van de verblijfplaats.

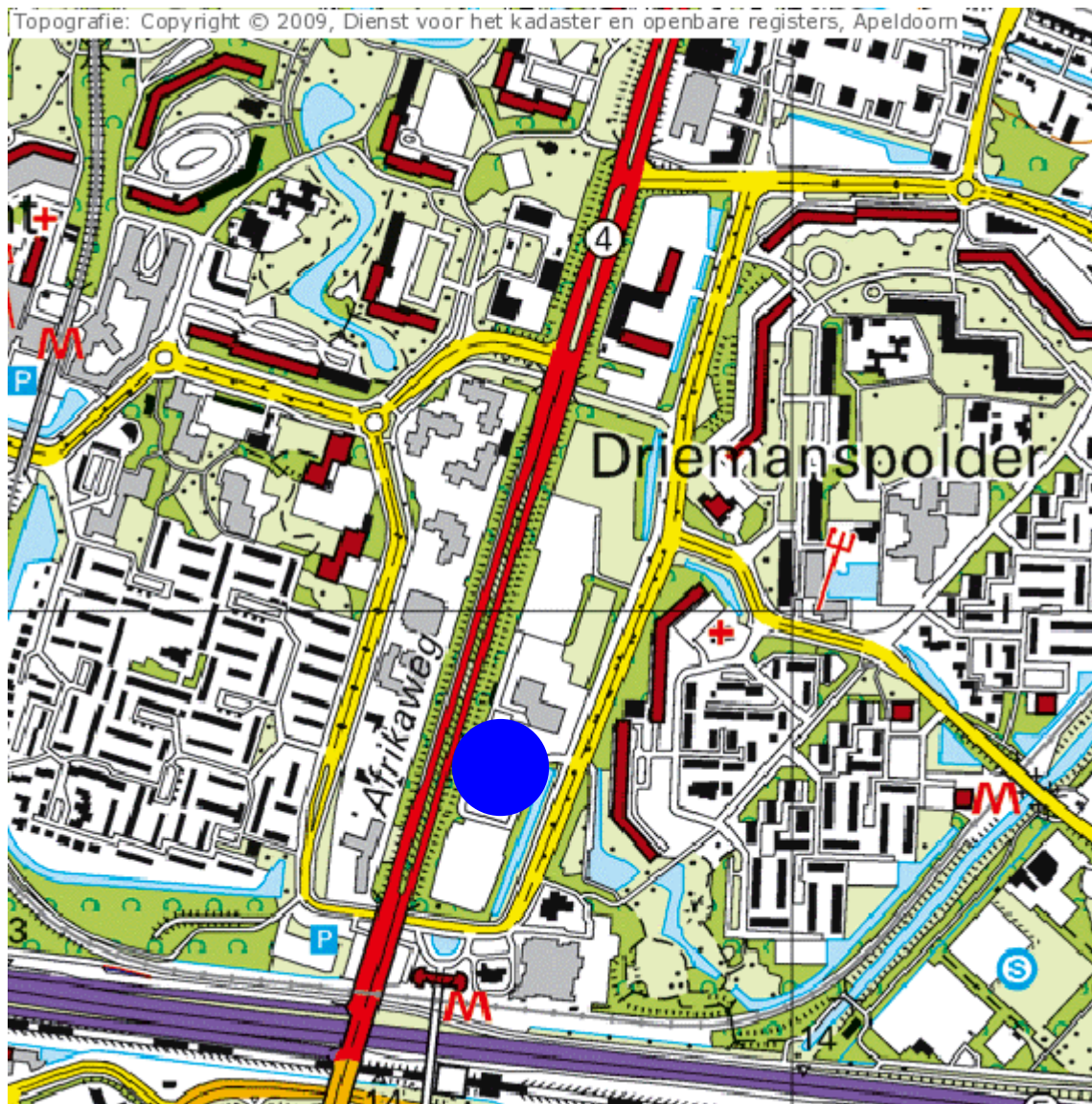
Over het algemeen dient een gunstig microklimaat aanwezig te zijn, zodat verblijfruimtes niet te snel opwarmen in de zomer en niet te snel afkoelen in de winter. De verblijfplaatsen moeten relatief vochtig zijn om uitdroging tegen te gaan. Ze moeten rustig en veilig zijn zodat individuen niet verstoord worden (energiebesparing) en individuen moeten ver weg kunnen kruipen tegen predatie.

Essentiële voorwaarde voor het functioneren is de toegankelijkheid, gebouwen moeten toegankelijk zijn via spleten en kieren. De ideale aanvlieghoogte is vanaf 4 meter boven de grond.

Geschikte zomerverblijfplaatsen worden vaak gevonden in spouwmuren, gevelbetimmeringen, daklijsten, holle stenen etc. Geschikte winterverblijven worden aangetroffen in spleten, massief stenen muren, betonnen gebouwen, forten, kastelen, grotten etc.

Gebouwbezoek

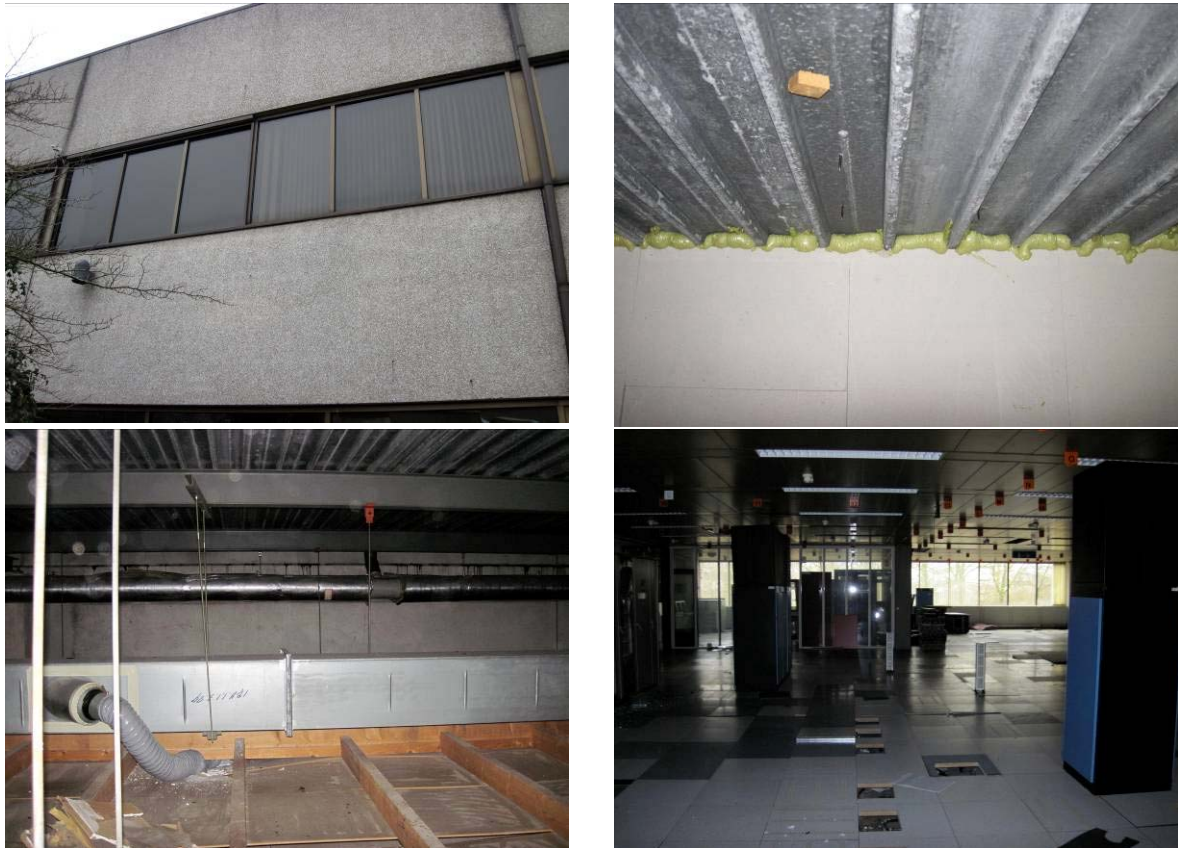
Op vrijdag 24 februari is het plangebied aan de Boerhaavelaan bezocht hierbij is vooral aandacht geweest voor het te slopen oude IBM gebouw aan de Boerhaavelaan (zie figuur1). Het gebouw is bezocht en beoordeeld op geschiktheid als potentiële verblijfplaats voor vleermuizen.

Figuur 1. Te slopen gebouw aan de Boerhaavelaan te Zoetermeer (blauwe cirkel)

Tijdens het gebouwbezoek is geconstateerd dat het gebouw voorzien is van spouwmuren, deze spouwmuren zijn echter hermetisch afgesloten van de buitenlucht. Alle gaten en kieren zijn volledig dicht gekit. De gebouwen zijn slechts toegankelijk via luchtroosters en kapotte ramen. Deze toegangen komen direct uit in open ruimten en van binnenuit zijn de spouwmuren eveneens hermetisch afgesloten.

Het dak is voorzien van een metalen afdekking, een metalen afdekking is slecht isolerend en zorgt ervoor dat in de winter temperaturen erg laag kunnen worden en in de zomer erg hoog.

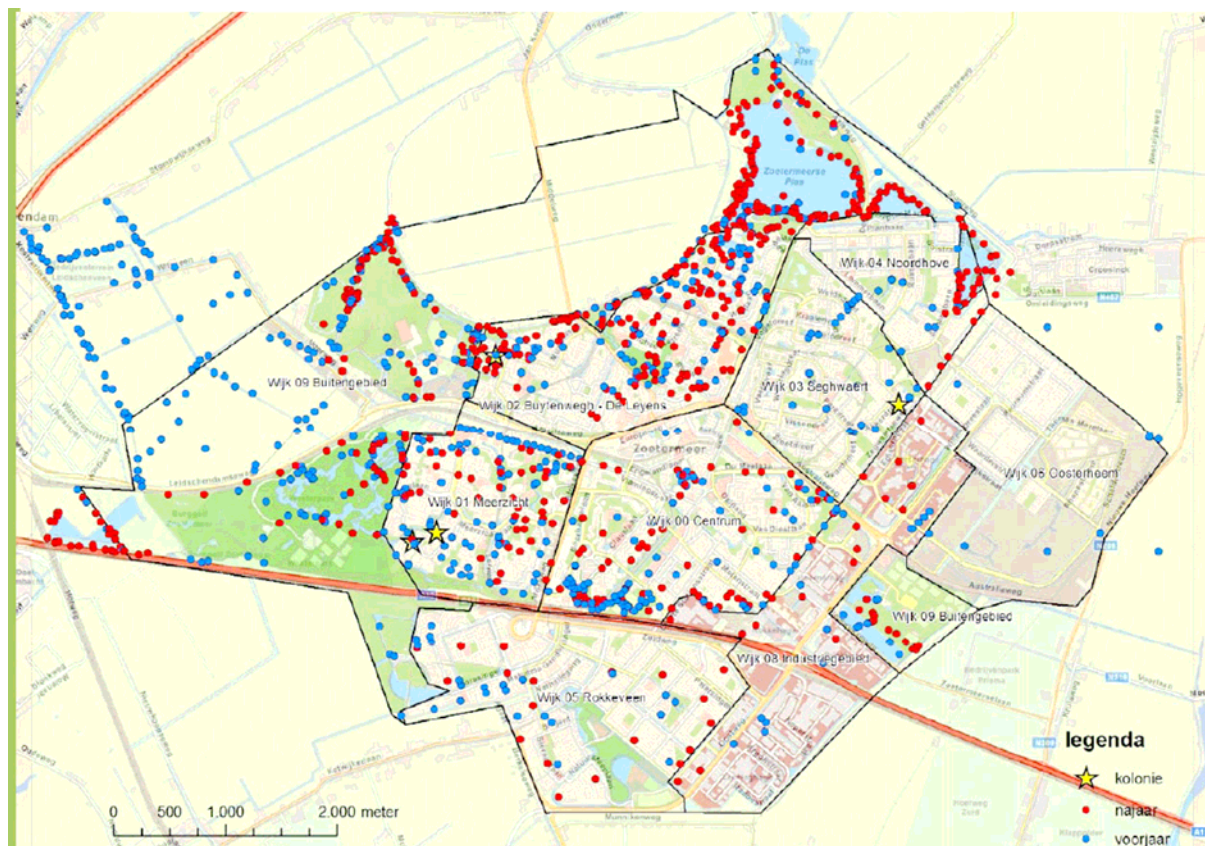

Figuur 2 Enkele foto's van het te slopen gebouw (met de klok mee vanaf linksboven: buitengevel, metalen dak met dichtgekitte muren, binnenruimte en zolderruimte)

Conclusie van het gebouwbezoek is dat het gebouw ongeschikt is als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen.

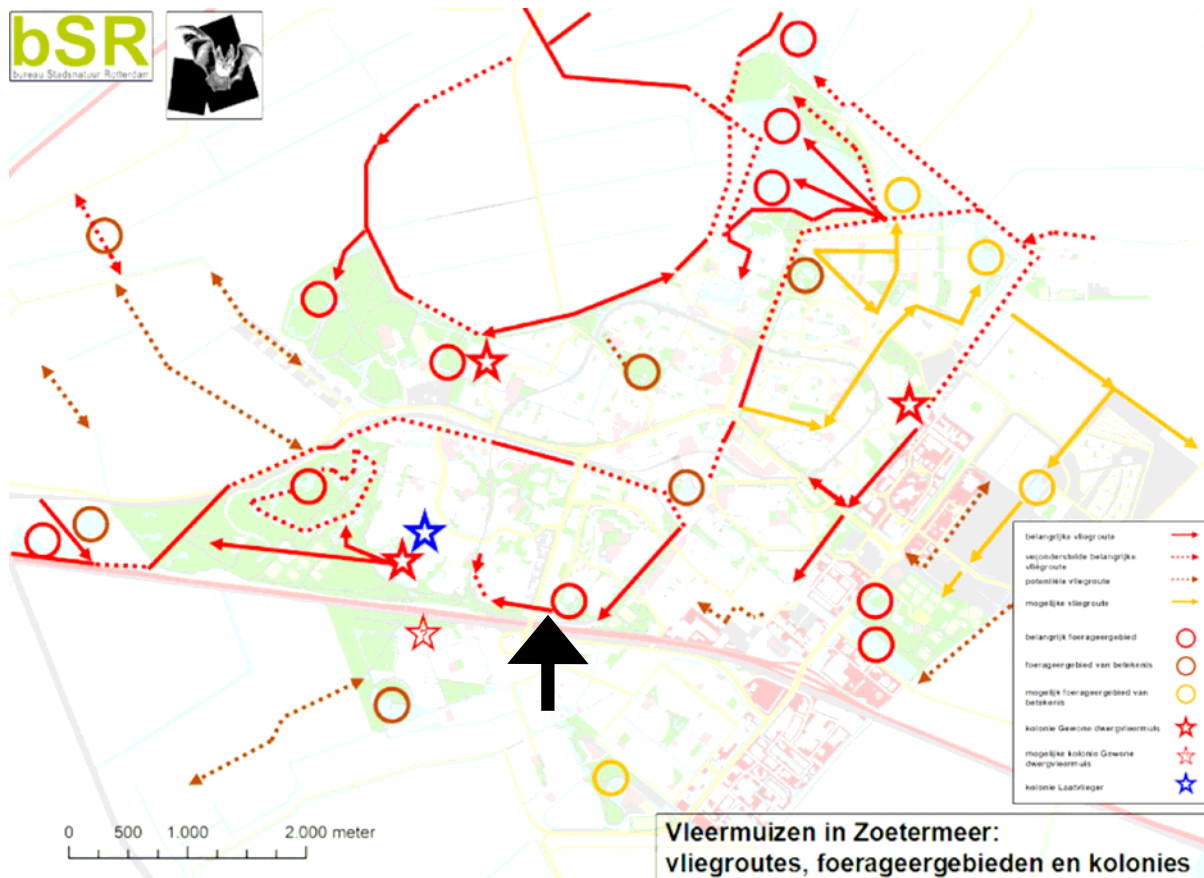
3. Overige functie plangebied voor vleermuizen

Tijdens het gebouwbezoek is geconstateerd dat het te slopen gebouw ongeschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen. Het terrein op de Boerhaavelaan heeft echter wel een functie voor vleermuizen. Het fungeert als foerageergebied voor ruige en gewone dwergvleermuis (figuur 3) (Bakker, 2010, Kuijsten, 2011) en aan de zuidzijde van het plangebied loopt een belangrijke vliegroute tussen verblijfplaats en foerageergebied (figuur 4) (Bakker, 2010). Tot slot zijn tijdens het onderzoek in 2011 en het veldbezoek van 24 februari 2012 bomen met holtes aangetroffen die in potentie geschikt zijn als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen (ruige dwergvleermuis).

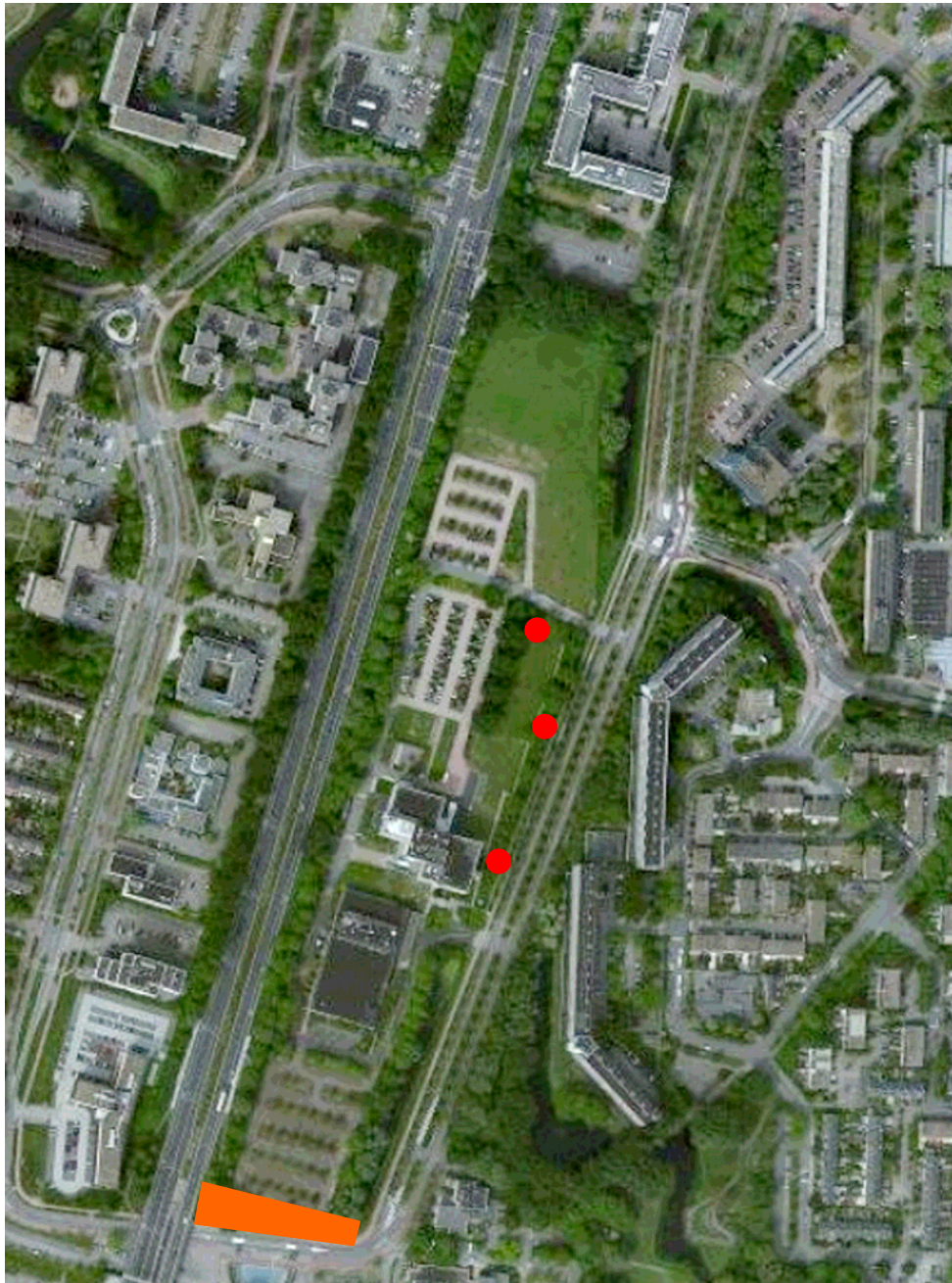
Figuur 3. Waarnemingen van vleermuizen in Zoetermeer, in het plangebied zijn zowel in het voor- als najaar gewone en ruige dwergvleermuizen aangetroffen (bron Bakker, 2010)

De vegetatie langs de Afrikaweg lijkt niet gebruikt te worden als foerageergebied. Mogelijk speelt het verkeer over de Afrikaweg een rol (verstoring). Ondanks dat het overige en grootste deel van het plangebied wel gebruikt wordt door gewone dwergvleermuizen, gaat het slechts om enkele exemplaren (Kuijsten, 2011).

Figuur 4. Kolonies, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen in Zoetermeer (bron: Bakker, 2010)

Uit een onderzoek naar vleermuizen in Zoetermeer (Bakker, 2010) blijkt dat ten zuidoosten van het plangebied een park ligt dat een belangrijk foerageergebied vormt voor gewone dwergvleermuis. In de wijk Meerzicht ten westen van het plangebied bevindt zich een kolonie van gewone dwergvleermuis. De meest zuidelijke groenstructuur op de grens van het plangebied en de Boerhavelaan wordt volgens het onderzoek aangemerkt als een belangrijke vliegroute voor vleermuizen om de Afrikaweg te passeren (figuur 4). Het is aannemelijk dat gewone dwergvleermuis via deze route migreert van verblijfplaats naar foerageergebied. Er zijn voor deze vliegroute geen goede alternatieven om de Afrikaweg te passeren, waardoor het belang van deze route aanzienlijk is.

Figuur 5. Belangrijke structuren en potentiële verblijfplaatsen in het plangebied, oranje is de vliegroute, rode stippen bomen met holtes die potentieel geschikt zijn als verblijfplaats.

Conclusie terreingebruik vleermuizen t.a.v. het bestemmingsplan.

Voor vleermuizen is het van belang dat de groenstrook aan de zuidzijde van het plangebied zal worden gehandhaafd en waar mogelijk versterkt. Handhaven van deze structuur kan plaatsvinden door de huidige bomenrij in takt te laten en de bomenrij niet onnodig te verlichten.

De vliegroute kan versterkt worden door de bomenrij aansluitend te maken door nieuwe bomen te planten waar 'gaten' in de bomenrij aanwezig zijn. Onnodige verlichting vanuit de ontwikkellocatie dient ook hier voorkomen te worden.

Foerageergebieden van vleermuizen zijn beschermd als door het verdwijnen van een foerageergebied een verblijfplaats minder functioneel wordt. Omdat het gebied relatief weinig gebruikt wordt als foerageergebied en de toekomstige inrichting voorziet in groen- en waterpartijen. Zal de functionaliteit van verblijfplaatsen niet in het geding zijn als gevolg van de ontwikkeling.

Op het terrein zijn enkele bomen aangetroffen met holtes die in potentie geschikt zijn als verblijfplaats voor ruige dwergvleermuis (figuur 5). Voorafgaand aan de inrichting/ontwikkeling dienen deze verblijfplaatsen onderzocht te worden op een eventueel gebruik door vleermuizen. Wanneer uit deze inventarisatie blijkt dat de bomen in gebruik zijn als verblijfplaats dienen de bomen in de nieuwe plannen gehandhaafd te worden en dienen ze bereikbaar te blijven voor vleermuizen. Ook is het mogelijk om geen onderzoek uit te voeren, maar sowieso de bomen en functionaliteit van eventuele verblijfplaatsen te sparen (dus ervan uit te gaan, dat er verblijfplaatsen aanwezig zijn).

De ontwikkeling als gecombineerd woningbouw- en bedrijventerrein is geen wettelijk geldig belang om een verblijfplaats van vleermuizen te vernietigen. Het verkrijgen van ontheffing is niet mogelijk. Eventueel kan mitigatie plaatsvinden, maar slechts nadat aangetoond is dat er geen alternatieven zijn in de vorm van behoud van de bomen.

Opmerkingen gemeente Zoetermeer en Grontmij

Ten aanzien van het onderzoek en de notitie is aangegeven dat opmerkingen van de gemeente Zoetermeer en Grontmij meegenomen dienen te worden.

De opmerking van Grontmij betrof het uitvoeren van nader onderzoek naar gewone en ruige dwergvleermuis. Dit is in de voorgaande paragrafen aangegeven.

De gemeente Zoetermeer had een viertal aandachtspunten:

1. Aandacht groenstructuur zuidzijde plangebied
2. Aanvullend veldonderzoek gedurende de bloeitijd
3. Aandacht voor belangenafweging
4. Aansluiting onderzoek bij Habitatrichtlijn en Flora- en faunawet.

Ad 1. De groenstructuur is in de voorafgaande paragrafen meegenomen.

Ad 2. Aanvullend onderzoek naar beschermde soorten is voorafgaand aan de ingreep noodzakelijk, hierbij hoort ook onderzoek naar beschermde vaatplanten. De ingreep zal plaatsvinden over ongeveer 5 jaar. Resultaten uit inventarisaties die op dit moment uitgevoerd worden, zijn over 5 jaar niet meer geldig. Het is daarom nodig voorafgaand aan de ingreep onderzoek uit te voeren naar beschermde soorten. Aandachtssoorten zijn hierbij, vleermuizen, vissen, vaatplanten en jaarrond beschermde nesten.

Ad 3. ?

Ad 4. Het onderzoek uit 2011 en het aanvullend veldonderzoek uit 2012 hebben waarnemingen opgeleverd van beschermde soorten. In tabel 1 zijn strengbeschermde soorten (tabel 2 en 3 Flora- en faunawet en vogels) die (mogelijk) voorkomen in het plangebied weergegeven.

Tabel 1. Mogelijk voorkomende beschermde soorten van de Flora- en faunawet in of nabij het plangebied, op basis van beschikbare verspreidingsinformatie en veldbezoek.

<i>Soortgroep</i>	<i>Mogelijk aanwezig?</i>	<i>Mogelijk voorkomende soorten</i>	<i>Beschermingscategorie</i>
Vaatplanten	ja	rietorchis	Tabel 2
Vleermuizen	ja	gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis laatvlieger	Tabel 3
Vogels	ja	park- tuin- en watervogels	Vogels
Vissen	ja	kleine modderkruiper	Tabel 2
	ja	bittervoorn	Tabel 3

Met de aanwezige soorten uit bovenstaande tabel kan tijdens de uitvoering van werkzaamheden rekening gehouden worden, zodat overtredingen van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet voorkomen worden. Werkzaamheden en de inrichting van het gebied kan op een zodanige manier uitgevoerd worden dat een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk is.

Een inventarisatie naar beschermde soorten 1 of 2 jaar voorafgaand aan de ingreep kan duidelijkheid verschaffen over het gebruik van bomen als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Op deze manier kan in het ontwerp van het gebied rekening gehouden worden met deze bomen, waardoor overtredingen van de Flora- en faunawet niet aan de orde zijn. De bomen worden bij voorkeur ingepast in het ontwerp, of er worden vervangende verblijfplaatsen gecreëerd voor boombewonende soorten.

Conclusie beschermde soorten en bestemmingsplan

Met betrekking tot het bestemmingsplan dient aannemelijk gemaakt te worden dat er zicht is op het verkrijgen van de benodigde vergunningen en ontheffingen.

Er is geen vergunning nodig van de Natuurbeschermingswet 1998 omdat Natura 2000-gebieden buiten de invloedsferen van het project liggen.

Voor de overige soorten geldt dat tijdens de werkzaamheden en in het ontwerp voldoende rekening gehouden kan worden met de aanwezigheid van beschermde soorten, waardoor ofwel een ontheffing niet noodzakelijk is, ofwel een ontheffing verleend kan worden.

Rietorchis kan verplant worden, hiervoor is geen ontheffing nodig

Vleermuizen: de vliegroute aan de zuidzijde van het plangebied dient gehandhaafd te blijven in het ontwerp, wanneer bomen bewoond blijken te zijn door vleermuizen dienen deze opgenomen te worden in het ontwerp.

Vogels: werken buiten het broedseizoen

Vissen: er is zicht op ontheffing wanneer maatregelen genomen om de functionaliteit van het leefgebied te behouden en verstoring te voorkomen.

Bronnen

- Breevast, 2010. Ontwikkelplan, Zone Boerhaavelaan Zoetermeer
- Garry Bakker, 2010. Vleermuizen in Zoetermeer: Resultaten van een stadsbreed onderzoek, BSR Rotterdam
- Kuijsten, 2011. Ecoscan Boerhaavelaan Zoetermeer, Royal Haskoning, 2011.
- www.vleermuizenindestad.nl

Notitie

Opdrachtgever: J.G. Vos, gemeente Zoetermeer
Auteur: G. Bakker
Betreft: Flora-onderzoek parkeerterrein
Boerhaavelaan
Projectnummer: 0833
Datum: 17 augustus 2012
Status: DEFINITIEF

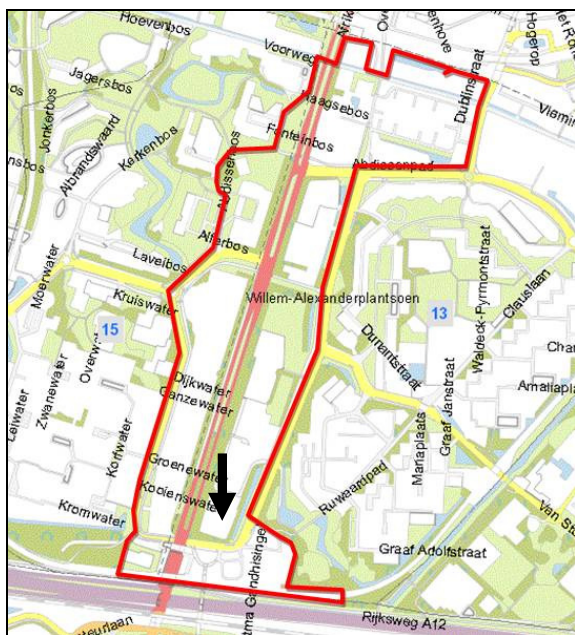

Bureau Stadsnatuur

bezoekadres:
Natuurhistorisch Museum Rotterdam
Westzeedijk 345
3015 AA Rotterdam
telefoon: 010 – 266 04 70
e-mail: info@bureaustadsnatuur.nl
www.bureaustadsnatuur.nl

Inleiding

Het plangebied van bestemmingsplan Boerhaavelaan en omgeving is door Bureau Stadsnatuur onderzocht op potenties voor aanwezigheid van wettelijk beschermde flora en fauna (zie paragraaf 'wettelijk kader' bSR-notitie 0800, Bakker 2012). Dit in het kader van het opstellen van een nieuw conserverend bestemmingsplan. Lang niet alle bestaande bouwmogelijkheden zijn in dit gebied benut, dus huidige open terreindelen kunnen nog altijd bebouwd worden. Kennis van de eventuele aanwezigheid van beschermde plantensoorten is in dat verband noodzakelijk. De begrenzing van het plangebied is weergegeven in Figuur 1.

Figuur 1. Plangebied Boerhaavelaan. Zwarte pijl: bekeken op 14 augustus 2012.

Methodiek

In de ochtend van 14 augustus 2012 hebben R.W.G. Andeweg en G. Bakker van Bureau Stadsnatuur in het bijzijn van J.G. Vos, stadsecoloog van gemeente Zoetermeer, een eenmalige inventarisatie uitgevoerd op het terrein van het voormalige IBM-kantoor aan de Boerhaavelaan te Zoetermeer. Vanwege de langjarige braakligging van het verharde parkeerterrein en waarnemingen van onder meer Duits viltkruid *Filago vulgaris* (Rode Lijst, status ernstig bedreigd) in het verleden, bestonden vermoedens van voorkomen van deze en enkele andere bedreigde en/of beschermde plantensoorten. Op 5 juli 2012 werden door R.W.G. Andeweg al de overige delen van het voor beschermde soorten kansrijk geachte delen van de kantorenstrook aan de

Boerhaavelaan doorzocht op wettelijk beschermde flora. De bevindingen hiervan worden hier eveneens besproken.

Resultaten

Er zijn geen wettelijk beschermde plantensoorten van bijlage Tabel 2 of Tabel 3 van de Flora- en faunawet in het plangebied gevonden. De meeste verharde parkeerplaatsen bevinden zich in een stadium van natuurlijke vegetatiesuccesie waarin verwachte soorten als Duits viltkruid geen plaats meer vinden en het oppervlakte wordt gedomineerd door mossen en bepaalde grassoorten. Op het moment van bezoek was bovendien daags tevoren gemaaid.

Hoewel er nu geen strikt beschermde soorten zijn gevonden zijn er echter nog wel mogelijkheden voor vestiging, ook voor Duits viltkruid, zeker wanneer er komende jaren geen veranderingen in inrichting en beheer plaatsvinden. Bovendien werden nog twee zeldzame soorten vastgesteld: Klein liefdegras *Eragrostis minor* en Kaal breukkruid *Herniaria glabra*. De eerste betrof een soort die nog niet eerder in Zoetermeer was vastgesteld.

Ook zijn enkele exemplaren van Grote kaardebol *Dipsacus fullonum* en Brede wespenorchis *Apipactis helleborine* aangetroffen. Deze staan in bijlage Tabel 1 van de Flora- en faunawet, wat betekent dat ze zijn vrijgesteld voor wat betreft de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet.

Conclusies

Er zijn geen wettelijk beschermde plantensoorten van bijlage Tabel 2 of Tabel 3 van de Flora- en faunawet in het plangebied aangetroffen. Men is niet verplicht om rekening te houden met bepaalde floristische waarden.

Aanbevelingen

Toekomstig voorkomen van bepaalde beschermde plantensoorten is onder de huidige omstandigheden niet uitgesloten. Voor wat betreft de omgang met wettelijk beschermde plantensoorten in bijlage Tabel 2 van de Flora- en faunawet, dient men de door het Bevoegd Gezag goedgekeurde Gedragscode Flora- en faunawet van de gemeente Zoetermeer te volgen. Wettelijk beschermde soorten van Tabel 3 (streng beschermd) waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling een ontheffing moet worden aangevraagd, worden niet in het plangebied verwacht.

Foto's

Impressie voormalig parkeerterrein IBM

Klein liefdegras *Eragrostis minor*

Kaal breukkruid *Herniaria glabra*.

Literatuur

Bakker, G. 2012. Quick scan Boerhaavelaan Zoetermeer. bSR-notitie 0800. Bureau Stadsnatuur, Rotterdam.

© Bureau Stadsnatuur | Westzeedijk 345 | 3015 AA Rotterdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.
bSR kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

